

آلبرتو گونزالس کاسالس؛ سفیر کشور کوبا در جمهوری اسلامی ایران

مقیاس عرصه‌های اقتصادی ایران فقط همسایگان نباشد

سخنرانی

آلبرتو گونزالس کاسالس؛ سفیر کشور کوبا در جمهوری اسلامی ایران در نخستین اجلاس بین‌المللی تغییر نظم بین‌الملل و ایجاد محور همکاری‌های اقتصادی برای مقابله با یکجانبه‌گرایی آمریکا با اشاره به نظم بین‌المللی و چالش‌هایی آینده آن افزودند که نظم بین‌المللی فعلی ناعادلانه، و غیردموکراتیک است و این باعث می‌شود که یک سری از کشورهای ثروتمند که همه با آن‌ها آشنا هستیم درآمدها و سود خودشان را به شدت افزایش دهند و میلیون‌ها و صدها میلیون نفر در کشورهای دنیا با محاسبات محافظه‌کارانه هنوز در وضعیت فقر مفرط قرار داشته باشند و این نیاز به اقدام فوری ایران، کوبا و دیگر کشورها دارد. همچنین ایشان با اشاره به سیاست دولت سیزدهم مبنی بر گسترش روابط با همسایگان، درخواست داشتند مقیاس عرصه‌های اقتصادی ایران فقط همسایگان نباشد.

کند؛ ولی در حال حاضر یک سری منافع اقتصادی و تجاری نسبت به منافع راهبردی اولویت پیدا کرده‌اند. ما باید منافع راهبردی را در اولویت قرار دهیم. فکر می‌کنم که کشور ایران، شرایط و ظرفیت این را دارد. برای اینکه بتواند از اقیانوس اطلس عبور کند و حضور خودش را در نیم کره غربی از طریق امکان شرایط تأمین محصولاتش و امکان رقابت پذیری تثبیت کند. شما محصولاتی را دارید و این را می‌دانم که محصولات شما در سطح بین‌المللی با بهترین محصولات مشابه بین‌المللی برابری می‌کند و این شرایط بسیار مناسبی است و لازم است که این کار انجام شود. متأسفانه ما در این زمینه هنوز نتوانسته‌ایم پیشرفتی داشته باشیم. در حوزه روابط تجاری و اقتصادی، سطح روابط خیلی پایین است و می‌بایست این مسئله را بیش از پیش جلو ببریم. کوبا ۹۰ مایل در بعضی نقاط، بعضی جاها حتی کمتر با سواحل ایالات متحده فاصله دارد و ما از کوبا به آمریکا نسبت به قم به تهران نزدیک‌تر هستیم. ولی این پتانسیلی که کوبا دارد هنوز در حوزه استراتژیک دیده نشده است که به این اندازه در موقعیت استراتژیک قرار دارد. اگر ایران بتواند به کوبا کمک کند برای اینکه یک سیستم ایرانی توزیع انرژی در کوبا مستقر کند و تأمین انرژی کوبا را بر عهده بگیرد؛ اما ما هنوز به این مسئله دست پیدا نکرده‌ایم و نیاز به انجامش داریم.

گسترش ارتباط با آمریکا لاتین

مجدداً می‌خواهم تأکید کنم که این برداشت وجود دارد که منافع دیگری از جمله اقتصادی و تجاری بر

هنوز اقدامات زورگویانه یکجانبه، محاصره‌های اقتصادی، تجاری و مالی که در تناقض با منشور سازمان ملل و حقوق بین‌الملل است و آسیب‌های جدی انسانی به کشورها وارد می‌کند، پابرجاست. در حال حاضر کشورهای تحریم شده بیشتر از کشورهای تحریم نشده است. کوبا دعوت می‌کند که این اراده واقعی که برای همکاری بین‌کلیه کشورهای موجود وجود دارد را عمل کند. نباید اختلافات سیاسی بین کشورها در سطح بین‌المللی باعث بحران اقتصادی در کشورها شود. مثلاً همان اقداماتی که در حال انجام علیه کشورهای ما هستند. باید از جامعه بین‌الملل دعوت کرد و به نظر این مسیر آینده است، برای مواجهه با تحریم‌ها و اقدامات یک جانبه.

مقابله با اقدامات زورگویانه یکجانبه با هدف بی‌اثر کردن تحریم‌ها

زمانی که اعتبار نامه و استوار نامه را تقدیم دکتر رئیسی کردم، یکی از جملات مهمی ایشان این بود که باید همکاری کنیم برای اینکه بتوانیم با اقدامات زورگویانه یکجانبه و تحریم‌ها مقابله کنیم. این تنها راهی است که با این تهدید مبارزه کنیم. این اتفاق فقط برای ایران و کوبا رخ نداده است. هنوز در یک وضعیت اینرسی در حوزه اقتصادی و تجاری قرار داریم و این دلایل خاص خودش را دارد. با اینکه روابط سیاسی ما بسیار بالا است و همینطور توافقات بین‌المللی و چندجانبه بسیار بالایی باهم داریم، ولی هنوز در حوزه اقتصادی و تجاری به توافق لازم نرسیده‌ایم. کوبا از سال‌ها پیش خواستار این بود که انرژی ایران را خریداری

ونزوئلا هم می‌خواهند؛ ولی نمی‌بینند که این عدم تقارن اقتصادی که بین کوبا به عنوان یک جزیره کوچک در کارائیب با کشور بزرگی مثل ونزوئلا با ایران وجود دارد. بنابراین این جزئیاتی است که باید کشور دوست ما ایران در نظر بگیرد.

عملی کردن کلوب کشورهای تحریمی با اقدامات جمعی

مجدداً تأکید می‌کنم که ایران صرفاً بر منافع اقتصادی اکتفا نکند و به منافع راهبردی استرژیک هم بپردازد. باید ببینیم چگونه می‌توانیم روابطمان را توسعه دهیم. باید اقدامات منفی را کنار بگذاریم، برای اینکه این ایده‌ی کلوب کشورهای تحریمی را بتوانیم واقعاً عملی کنیم. ولی ما هنوز پایه‌های عملی شکل‌گیری این مفهوم و سازمان را ندیده‌ایم؛ در صورتی که نیاز به استقرار آن به بهترین شکل در راستای منافع همه کشورهای عضو داریم. لازم به ذکر می‌باشد که با

همکاری‌های راهبردی گاه‌أ اولویت پیدا می‌کند. کشور ایران باید موضوع را از این منظر ببیند و روابطش را با آمریکای لاتین خیلی نزدیک‌تر کند. ایران باید حضورش را در آمریکای لاتین نه تنها در حوزه اقتصادی و تجاری؛ بلکه در حوزه فرهنگی و اجتماعی بیشتر کند. ایران می‌تواند به آمریکای لاتین در حوزه اجتماعی کمک کند. اولویت راهبردی ایران فقط همسایگان نباشد، آمریکا لاتین آماده همکاری است

هر چند برای ایران روابط منطقه‌ای با کشورهای هم‌مرزشان اولویت دارد. اما اولویت‌های راهبردی باید در مناطق دیگر را هم در نظر داشته باشد و آمریکای لاتین هم مهم می‌باشد و خیلی می‌تواند به ایران کمک کند. ما ظرفیت‌های بالایی داریم. یک نمونه همکاری بین کوبا و ایران این است که در حوزه زیست فناوری در تولید واکسن این امکان را فراهم کرده است، برای اینکه هر دو کشور بتوانیم همه‌گیری کرونا را حذف کنیم و یا تحت کنترل در آوریم و یک نمونه همکاری بین‌المللی است که انتقال تکنولوژی فراتر از هر منافع مالی صورت گرفت و یک نتیجه مشخص داد و این نمونه است که ما باید به عنوان الگو قرار دهیم که در حوزه‌های دیگر از آن استفاده کنیم. همکاری به این معنی که آن چیزی که اضافه داریم را به یکدیگر ارائه دهیم. همکاری به این معنا است که می‌بایست وضعیت همدیگر و مشکلات همدیگر را درک کنیم. به عنوان مثال هر بار که ما با یک شرکت ایرانی صحبت می‌کنیم از ما همان چیزی را می‌خواهند که از

توجه به عدم تقارن‌هایی که در هر کشور وجود دارد، همکاری‌ها را در حوزه اقتصادی هم بایستی تقویت کنیم. اولویت می‌بایست «اقدامات جمعی» برای همکاری و تأیید همبستگی بین کشورها باشد. اگر ما کشورهای تحریمی، با یکدیگر همبستگی نداشته باشیم، بقیه‌ی کشورهای تحریم‌کننده که هرگز با ما همبستگی نخواهند داشت. اولین موردی که باید مدنظر قرار بدهیم همبستگی بین خودمان است. این یک مسئله اساسی برای مواجهه با چالش‌های آینده است. کوبا آمادگی این مسئله را دارد و اعلام آمادگی می‌کند. ظرفیت علمی خودش را در اختیار ایران و سایر کشورها قرار می‌دهد و ظرفیت‌های تحقیقاتی و تجربیاتش را با آمادگی برای مشارکت در پروژه‌هایی که پیشنهاد می‌شود در حوزه همکاری و اتحادها قرار می‌دهد. کوبا به دنبال تقویت چند جانبه‌گرایی و همکاری بر پایه همبستگی و جستجوی راه‌حل‌ها برای چالش‌های مشترکی که باهم داریم است. ما اراده سیاسی را داریم؛ ولی باید تصمیم گرفته شود برای اینکه اراده‌ها را عملی کنیم. بعضاً هم تصمیماتی وجود دارند، ولی اراده سیاسی وجود ندارد. هرچند میان ایران و کوبا اراده سیاسی قوی وجود دارد؛ اما بعضاً تصمیمات لازم اتخاذ نمی‌شود. در حال حاضر زمان اقدام است. خیلی تا به الان منتظر شدیم برای اینکه خودمان را تبدیل به یک جبهه مشترک علیه محاصره و تحریم‌های سیاسی غرب کنیم.

عدم آگاهی شرکت‌های ایرانی در خصوص ظرفیت‌های آمریکای لاتین

در ادامه در پاسخ به سوالات یکی از حاضرین نشست مبنی بر این که «ایران و آمریکای لاتین در اهداف سیاسی‌شان به نوعی همسو هستند و جهت‌هایشان یکی است. فرصت‌های اقتصادی که مابین این کشورها وجود دارد و واقعی هم هستند چرا تا به این لحظه محقق نشده است یا میزان تحقق آن به میزانی باید باشد، نبوده است؟ چه پیشنهاداتی می‌توان ارائه داد تا این سطح همکاری‌ها ارتقا پیدا کند و بخش‌های خصوصی دو کشور بیشتر بهم مرتبط شوند؟» افزود: همه اهداف و ایده‌ی کلی کشورهای لاتین یکی نیست، بعضی منافع سیاسی و اقتصادی در همه یکسان نیست و این مسئله را باید شفاف‌سازی کنیم. یک کشورهایی هستند که سفرای سازمان آلبا که اینجا هستیم یک سری منافع سیاسی مان با ایران بسیار مشترک است و روابط دوستانه و گرمی با ایران داریم. کشور ایران باید با یک نگاه راهبردی بیشتر به آمریکای لاتین نزدیک شود نه فقط در خصوص ظرفیت اقتصادی بلکه ظرفیت‌های هر کدام از شرکت‌های خصوصی. گاهی اوقات احساس می‌کنم که شرکت‌ها با آمریکای لاتین آشنایی ندارند. بعضاً هم فکر می‌کنم در خصوص ظرفیت‌های اقتصادی هر کشور و محصولاتی که هر کشور ارائه می‌کند آشنایی ندارند. این مسئله را ما باید از هر دو طرف بهبود بدهیم. این آشنایی را بیشتر کنیم و باید یک شرایطی را فراهم کنیم که ساختارهایی ایجاد شوند و همینطور یک تسهیلاتی برای حمل و نقل ایجاد کنیم. این فاصله بین کشورهای ما

راست به چپ در آمریکای لاتین در حال اتفاق افتادن است امکان پذیر است؟» و سفیر کوبا در پاسخ به آن اشاره کرد:

موضوع ائتلاف و اتحاد خیلی مهم است. آمریکای لاتین از سال‌ها پیش در حال کار کردن روی این موضوع می‌باشد. این که بتواند سازمان‌هایی جهت ائتلاف برای ما ایجاد کند. نزدیک‌ترین چیزی که در راستای منافع‌مان داریم، «سلاک» است که سفیر بولیوی عنوان کردند. سلاک که کشورهای آمریکای لاتین را گرد هم آورده است و مهم‌ترین جنبه سلاک این است که ایالات متحده و کانادا داخل آن نیستند و در این خصوص برای اینکه بتوانیم ائتلافمان را تسهیل کنیم.

ایالات متحده همیشه تلاش کرده است در موقعیت‌های مختلف تلاش‌های ما برای ائتلاف در آمریکای لاتین را تضعیف و تخریب کند. چون تمایل دارد که آمریکای لاتین در ائتلافی باشد که در یک سازمان بی‌آبرو باشد، سازمان بسیار بی‌آبرویی مثل سازمان کشورهای آمریکایی. لزوماً یک گردش به سمت چپ و به چپ میانه در آمریکای لاتین به معنای این نیست که لزوماً رابطه‌ی آمریکای لاتین با ایران بهبود پیدا کرده است. این مسئله را باید در نظر داشته باشید که لزوماً به این شکل نیست و هر کدام از این‌ها باید بر اساس هرکشور به طور مشخص و شرایط خاص آن کشور مورد بررسی قرار بگیرد. حتی در بین کشورهای خود ما، کشورهای آمریکای

خیلی طولانی است و طبعاً دشمن‌های ما همیشه منتظر هستند که چطور می‌توانند هرگونه رابطه بین ما را تحت تأثیر منفی قرار دهند و این‌ها عناصری ساختاری هستند و آن نگاه راهبردی هم که عنوان کردم و آشنا شدن متقابل ما با ظرفیت‌هایمان که باید در این سه مورد با یکدیگر پیش برویم و کشورهای ما نیز بتوانند آشنایی بیشتری با کشور شما داشته باشند. خیلی شگفت زده شدم وقتی این فرصت را داشتم که یک سری کارخانه‌های ایران را بازدید کنم، یک سری نهادهای ایرانی را بازدید کردم و شرکت‌های ایرانی با ظرفیت عظیم و بالایی که دارند، در سطوح مختلف بین‌المللی بسیار رقابتی هستند و باید از این ظرفیت‌ها استفاده کنیم و در آمریکای لاتین از آن بهره برداری کنیم و ایران هم باید با محصولاتی که ما در آمریکای لاتین داریم، آشنا شود و تأثیر این مسئله را ما بتوانیم در بازرگانی بین دو کشور ببینیم و فکر می‌کنم این نگاه راهبردی وجود ندارد و کم است و باید تقویت شود و بدون ترس و بدون هیچ‌گونه نفوذی ما باید بتوانیم از فاصله اقیانوس اطلس میان کشورهایمان عبور کنیم. ما ایران را به عنوان یک شریک راهبردی مهم می‌بینیم. ما می‌خواهیم همین شراکت راهبردی در حوزه اقتصادی و تجاری هم عملی شود.

یکی دیگر از پرسش‌های که مطرح شد «در حال حاضر در آمریکای جنوبی از راست به چپ تغییری که شکل گرفته است و چطور می‌توانیم در این عصر جدید یک اتحادی را شکل بدهیم مثل اونسور یا آلبا. آیا در این تغییر جدیدی که از

ایالات متحده خیلی اوقات فکر می‌کرد در زمان‌هایی که حیات خلوتش آمریکای لاتین می‌باشد. ولی به این شکل نبوده و انقلاب‌هایی که ما توانسته‌ایم در زمان‌های مختلف به پیروزی برسانیم و تلاش‌هایی که ایالات متحده داشته است که دولت‌هایی که توسط مردم به طور دموکراتیک انتخاب شده‌اند را عوض کند. مثلاً اتفاقی که در بولیوی افتاد علیه برادرمان آقای اوو مولارس و این قطعاً نفوذ شدید هم در حوزه سیاسی هم اقتصادی است. لذا کشوری که خودش را چپی و راستی بداند، مشخصاً به معنای بهبود رابطه با ایران نیست.

فکر می‌کنم که حضور ایران در آمریکای لاتین در حوزه اجتماعی و اقتصادی و تجاری باعث خواهد شد که این استیگمایی که ایالات متحده ایجاد کرده در خیلی از کشورهای وجه ایران را به آن شکل جلوه داده است، از بین برود. باید ایران، مردم، فرهنگ و تاریخ آن را شناخت. بعضی کشورهای آمریکای لاتین که تحت تاثیر کارزارهای غرب بوده‌اند، یک نگاه نه چندان مثبتی نسبت به ایران دارند. خیلی ایران را مبهم می‌بینند، خیلی منفی می‌بینند و می‌ترسند که ممکن است ایران، آنها را تبدیل به یک کشور اسلامی و اسلام‌گرا کند. البته که ما می‌دانیم به این شکل نیست و ایران به دنبال این نیست. باید در شبکه‌های اجتماعی کار کنیم و یک جبهه مشترکی تشکیل دهیم در برابر این کارزارهایی که به این اندازه بر روی ما تاثیر منفی دارند

لاتین رابطه‌مان با یکدیگر نیز به این شکل نیست که بین همه چپ‌ها یکی باشد. پس در حوزه اجتماعی هم نزدیک‌ترین پیوندی که داریم موضع آلبا می‌باشد که بین کشورهای مختلفی است. یک سری مشکلاتی در حوزه اقتصادی داشتیم برای اینکه بتوانیم یک ائتلاف کامل تشکیل دهیم و ایده آل این است که سِلاک یک جامعه کشورهای آمریکای لاتین و کارائیب را در بر می‌گیرد. خیلی مهم است که حوزه کارائیب هم در آمریکای لاتین گنجانده شود و خیلی مهم است که ایران کارائیب را هم در نظر قرار دهد. ۱۵ عدد کشور در کارائیب وجود دارد با اینکه کوچک و جزیره‌ای هستند. اما چون مستقل هستند و رای خودشان را دارند که می‌تواند در راستای آرمان عادلانه ما کمک کند و در حوزه سِلاک موضوع ائتلاف بیشتر از همه دیده می‌شود.

و واقعیت کشورهای ما را دستکاری می‌کنند. مفاهیم راهبردی ما را در سطح بین‌المللی حتی در مورد تروریسم مورد دستکاری قرار می‌دهند. مفهوم تروریسم را دستکاری می‌کنند، موضوع مذهب را دستکار می‌کنند و تعیین می‌کنند چه مذهبی خوب و چه مذهبی بد است. بر اساس منافع خودشان، موضوع حقوق بشر را دستکاری می‌کنند و کوبا مخالف سوءاستفاده از این ابزارها در راستای منافع سیاسی است و همینطور تحریف این مواضع است که علیه کشور ما و ایران و بقیه کشورها استفاده می‌کنند. در دفعات مختلف اشاره کردم که با هیسپانتیوی با تله سور که در آمریکای لاتین داریم باید روابط را تقویت کنیم که بتوانیم واقعیت کشورهای مان را انتقال دهیم. شما نیز بتوانید از ابزارهای ما و از ظرفیت‌های ما استفاده کنید برای اینکه بتوانیم واقعیت روابط و تعهداتمان را به طور درست منعکس کنیم.

تقویت خط کشتیرانی منظم و ایجاد پروازهای مستقیم

در ادامه نطق کوتاه دکتر اسماعیلی از مدیران معاونت دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه مبنی بر اینکه «در مورد ظرفیت‌های همکاری ایران با آمریکای لاتین، سفرای محترم به موارد متعددی اشاره فرمودند. موانع مختلفی هم وجود دارد که منجر شده است این ظرفیت بالقوه موجود بالفعل نشود. یکی از موانع این است که بخش خصوصی داخلی مکرراً از حاکمیت خودمان گلایه می‌کنند و مطالبه دارند. بحث نبود خط کشتیرانی منظم بین ایران و این مناطق است. خواهش ما این است

که سفرای محترمی که در اینجا حضور دارند این مسئله را در دستور کار قرار دهند. در این تجارت فی ما بین بخش خصوصی مسائل مالی را خودش حل می‌کند؛ ولی کشتیرانی وجود ندارد که کالا را ما از اینجا بگذاریم و به آنجا منتقل کنیم، درحالی که بخش زیادی از نیازمان را می‌توانیم از آمریکای لاتین فراهم کنیم. ما نیاز به گوشت، نهادهای دامی داریم و ما این را می‌دانیم که در آمریکای لاتین به این محصولات به مراتب با قیمت پایین‌تر می‌توانیم دسترسی داشته باشیم. همینطور تولیداتی داریم که قطعاً می‌تواند در بازارهای این کشورها با قیمت به مراتب پایین‌تر از آمریکایی حضور داشته باشد. و لذا این فقدان این خط کشتیرانی یکی از موانع جدی است. تقاضا می‌شود این مورد با اولویت بیشتری دنبال شود. یک خط کشتیرانی می‌تواند به صورت منظم برود و بر برگردد»، افزود:

نظر شما در خصوص حمل و نقل بسیار حائز اهمیت است. فکر می‌کنم علاوه بر خطوط کشتیرانی نیاز به پروازهای مستقیم داریم. پروازهای مستقیم و خطوط کشتیرانی خیلی مهم هستند. یک خبری بود حدود یک ماه پیش که صحبت از این می‌شد که یک خط کشتیرانی با همین هدف برای تبادل محصولات و کالاها ایجاد شود. باید یک کشتیرانی ایرانی و آمریکای لاتین ایجاد شود که مشمول تحریم‌ها نشود. مثلاً در خصوص کوبا هر کشتی که وارد کوبا شود، باید ۶ ماه منتظر شود برای اینکه بتواند بعد از آن به ایالات متحده یا بعضی از کشورهای اروپایی برود و این مسئله به خاطر تحریم‌های ایالات متحده آمریکا می‌باشد. به همین خاطر به

از مقاصد گردشگری است که توریست‌های ایرانی می‌توانند از کشورما بازدید کنند. از کل منطقه کوبا می‌توانند بازدید کنند. ما می‌توانیم با پرواز کن و یاسه رقابت بکنیم، پرواز کن و یاسه بین کاراکاس و تهران است و نیاز است که تعداد پروازها را افزایش دهیم و موضوع خط کشتیرانی را قطعاً با کلیه شرایطی که وجود دارد باید پیش ببریم برای اینکه بتوانیم این هدف را محقق کنیم. این مسئله واقعاً مشکلی اساسی است، کاملاً ما از این هدف حمایت می‌کنیم و ما هم به دنبال این هستیم و برای محقق کردنش شرایط خیلی شرایط آسانی وجود ندارد.

دنبال این هستیم که شرایط تبادلات تجاری را تسهیل کنیم.

پیشنهاد می‌کنیم که اینجا یک پرواز مستقیم از هاوانا به تهران تشکیل شود. خیلی برای ما سخت بوده است. برای اینکه بتوانیم این موضوع را عملی کنیم. کشور ایران مشکلات خودش را در حوزه مدیریت کردن نتیجه تحریم‌ها دارد و ما هم تحت تحریم‌ها هستیم و به ما می‌گویند که نمی‌توانید از اینجا عبور کنید و از آنجا عبور کنید. ولی فکر می‌کنم که امکان پذیر است و یک مطالعه امکان سنجی باید صورت بگیرد. فکر می‌کنم که شرکت «ماهان» این امکان را دارد که پرواز مستقیم برقرار کند که می‌تواند اول باری باشد و بعد مسافر هم ببرد. کوبا یکی

